

۲۱۷۴۰۵۶

۹۹،۱۰،۱۴

جرایم و مجازات‌های

بیت کوین و بلاکچین

در حقوق ایران

مؤلف:

دکتر حسین مظلومیان

۱۳۹۹

۲۵۳۶۱۷

۳۱۰۴۴

دولت از لجه و میا

نیچو کله و نیچو نیچو

نایوارق هت

دفتر مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خیابان منیری جاوید، پلاک ۷۴

شماره تماس: ۶۶۴۳۲۴۰

www.nli.ir

جرایم و مجازات‌های بیت‌کوین و ال‌جین در حقوق ایران

مؤلف: حسین مظلومن

تایپ و صفحه‌آرایی: بنیامین غفاری

چاپ اول: ۱۳۹۹

تیراژ: ۵۰ نسخه

چاپ: غزال

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به انتشارات مهرکلام است.

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۹۶-۰۰۶-۱

- www.ketab.ir
- سرشناسه : مظلومان، حسین، ۱۳۵۸
عنوان و نام پدیدآور : جرایم و مجازات‌های بیت‌کوین و ارز مجازی در حقوق ایران / مولف حسین مظلومان
مشخصات نشر : تهران: مهر کلام، ۱۳۹۹
مشخصات ظاهری : ۱۹۴ ص.
شابک : 978-622-6896-06-1
وضعیت فهرست نویسی : فیبا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : بیت‌کوین -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Bitcoin -- Law and legislation -- Iran
موضوع : ارز مجازی -- قوانین و مقررات -- ایران
موضوع : Digital currency -- Law and legislation -- Iran
موضوع : ارز مجازی (فقه)
موضوع : Digital currency (Islamic law)
موضوع : بلاکچین (پایگاه‌های اطلاعاتی) -- قوانین و مقررات
موضوع : Blockchains (Databases) - Law and legislation
شناسه افزوده : عباس قاقاننده - ناظر چاپ
رده بندی کنگره : KMH۹۶۱
رده بندی دیویی : ۳۴۶/۵۵۰۷۲
شماره کتابشناسی ملی : ۷۴۴۱۰۵۵

فهرست مطالب

مقدمه	۱۱
فصل اول: چالش نوین نظام عدالت کیفری بیت کوین	۱۹
موضع کشورهای مختلف در قبال بیت کوین	۲۰
جرائم ارتكابی در حوزه بیت کوین	۲۱
گزارش یک پرونده کلاهبرداری ارز دیجیتال (بیت کوین)	۲۵
ممنوعیت معامله بیت کوین توسط بانک و مؤسسات مالی	۲۷
سایت پرشین دوج کوین	۲۸
کلاهبرداری با نام نکس ترید باکس	۲۹
کوین پات چیست؟ آیا کلاهبرداری محسوب می شود؟	۳۰
همه معاملات مبتنی بر بیت کوین کلاهبرداری است!	۳۳
بررسی به پرونده: دستگیری به جرم استفاده از کامپیوترهای دانشگاه برای ماینینگ ارز دیجیتال!	۳۵
فصل دوم: تحلیل فقهی بیت کوین	۳۹
شرایط حلال بودن یک معامله	۳۹
شرع مقدس اسلام، برای یک معامله صحیح	۳۹
ضرورت توجه به فتوای مراجع تقلید در مورد پول های دیجیتال	۴۱

- فصل هشتم: سیاست جنایی بیت‌کوین..... ۱۱۷
- رویکردهای سیاستگذاری جنایی در خصوص ارزهای مجازی..... ۱۱۸
- رویکرد سیاستگذاری جنایی مبتنی بر ممنوعیت استفاده..... ۱۱۹
- رویکرد سیاستگذاری جنایی مبتنی بر مشاهده و ارزیابی..... ۱۲۱
- رویکرد سیاستگذاری خاص و تنظیم‌گری..... ۱۲۳
- رویکرد ایران در قبال ارزهای مجازی؛ از رویکرد منفعلانه تا رویکرد واکنشی..... ۱۲۵
- اتخاذ رویکرد سیاستگذاری ریسک جنایی در برابر ارزهای مجازی..... ۱۳۱
- قوانین پولشویی و ارزهای مجازی..... ۱۳۳
- شمول قوانین مرتبط به قاچاق ارز بر ارزهای مجازی..... ۱۳۵
- فصل نهم: ارزهای مجازی در اتحادیه اروپا..... ۱۴۳
- ارز مجازی در مقررات اتحادیه اروپا زمینه پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم..... ۱۴۳
- معافیت از مالیات بر ارزش افزوده در زمینه ارزهای مجازی (حکم صادر شده از طرف دیوان دادگستری اروپا)..... ۱۴۴
- گزارش مرجع بازارها و اوراق بهادار اتحادیه اروپا..... ۱۴۵
- اقدامات نهادی تحقیقاتی اتحادیه اروپا در زمینه ارزهای مجازی..... ۱۴۵
- ارزهای مجازی در سیاست‌ها و قوانین دولت فدرال ایالات متحده آمریکا..... ۱۴۶
- ارزهای مجازی در مقررات پول شویی و مقابله با تروریسم ایالات متحده آمریکا..... ۱۴۷
- ارزهای مجازی در مقررات جزایی مالیاتی ایالات متحده آمریکا..... ۱۴۸
- ارزهای مجازی در قوانین مربوط بورس کالا و اوراق بهادار و معاملات آتی ایالات متحده آمریکا..... ۱۵۰
- مقررات گذاری متحدالشکل کسب و کارهای ارزهای مجازی (تدوین پیش نویس توسط کمیسیون حقوق متحدالشکل)..... ۱۵۱
- سیاست‌های کشورها در زمینه ارزهای مجازی ملی..... ۱۵۲

۱۵۳.....	اکوادور.....
۱۵۴.....	ونزوئلا.....
۱۵۵.....	روسیه.....
۱۵۶.....	ارزهای مجازی در سیاست‌ها و قوانین ایران و اقدامات کشور در زمینه ارزهای مجازی ملی.....
۱۵۶.....	ارزهای مجازی در قوانین مربوط به پول شوپی ایران.....
۱۵۸.....	ارزهای مجازی در قوانین مالیاتی کشور ایران.....
۱۵۹.....	ارزهای مجازی در قوانین بورس و بورس کالای ایران.....
۱۶۱.....	پیشنهادات.....
۱۶۵.....	ضمایم: قوانین و مقررات بیت‌کوین و بلاکچین.....
۱۸۷.....	منابع و مآخذ.....

www.ketab.ir

مقدمه

بیت کوین^۱ یکی از واقعیت‌های عصر حاضر است که در کنار فرصت‌ها، تهدیدها و مخاطراتی را برای سیستم اقتصادی کشورها به همراه دارد. در حال حاضر بیت‌کوین به عنوان پرکاربردترین و با ارزش‌ترین پول مجازی^۲ در دنیای واقعی است. بیت‌کوین که در واقع یک نوآوری اینترنتی با کارکردهای مشابه (پول بی‌پشتوانه) یا پول حکومتی است؛ یک وسیله برای نقل و انتقال یا ذخیره ارزش با ماهیت غیر متمرکز محسوب می‌گردد، که به سرعت در فضای مجازی فراگیر شده و به کاربران این امکان را می‌دهد بدون هیچ واسطه‌ای تمام مراحل انتشار، پردازش و معاملات را انجام دهند. مباحث بسیاری در مورد ماهیت بیت‌کوین وجود دارد؛ آیا واقعاً بیت‌کوین را می‌توان به عنوان یک ارز، سرمایه یا کالا در نظر گرفت؟ روند گسترش استقبال از بیت‌کوین باعث گردیده بررسی ابعاد بیت‌کوین و استفاده از آن در سیستم اقتصادی در دستور کار مراکز پژوهشی، مراکز فقهی، مجالس قانونگذاری و بانک‌های مرکزی بسیاری از کشورهای جهان قرار گیرد، که ایران هم از این قاعده مستثنی نیست. بسیاری از صاحب نظران معتقدند بیت‌کوین می‌تواند کارکردهای مشخصی را که پول سنتی و پول الکترونیک در اقتصاد بر عهده دارد را در دنیای حقیقی ایفا نماید و به نظر می‌رسد حتی با قوانین شریعت و اصول اسلامی مغایرت ندارد، بنابراین به

1 - Bitcoin

2 - Virtual money

عنوان پول مجازی (ارز دیجیتال)^۱ پذیرفته شده، لکن با مسائل و چالش‌هایی در این خصوص مواجه است که باید با وضع قوانین مناسب و نظارت دقیق، وسیله‌ای قابل اتکاء و اعتماد در مبادلات شود.

بیت‌کوین در ایران قانونی نیست اما استفاده از آن بخاطر عدم وجود مجازات برای خرید و فروش ارزهای دیجیتال یا نگهداری بیت‌کوین نمی‌توان آن را جرم دانست.

بر اساس این طرح ماینینگ^۲ در ایران به عنوان یک صنعت شناخته شد و قرار شد دستگاه‌های ۳ زمانه در اختیار ماینرهای ارز دیجیتال قرار گیرد، با این که هزینه برق مصرفی در ایران ارزان است، ولی در ساعات اوج مصرف برق باید دستگاه‌ها خاموش شوند. همچنین محدود بود شد متوسط نرخ صادراتی برق مبنای قیمت گذاری برق مصرفی صنعت ماینینگ شود.

در سال ۱۳۹۸ رئیس کمیسیون اقتصاد مجلس از به رسمیت شناخته شدن بیت‌کوین خبر داد اما بانک مرکزی ورود ارزهای دیجیتال به حوزه پرداخت کشور را ممنوع کرده است.

با وجود اینکه بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۹۶ استفاده از بیت‌کوین و باقی ارزهای دیجیتال در مراکز مالی را ممنوع اعلام کرده است این به معنای ممنوعیت کامل بیت‌کوین و دیگر رمز ارزها نیست و این ممنوعیت فقط برای بانک‌ها و صرافی‌های زیر نظر بانک مرکزی است.

بیت‌کوین نوعی ارز مجازی است که با رسیدن قیمتش به ۱۳ هزار دلار در اوایل سال ۲۰۱۸، به شهرت و شکوفایی زیادی رسید و ترکیبی بود از خلاقیت، پشت سر گذاشتن موانع قانونی و کنار زدن واسطه‌ها در امور مالی و بانکی مختلف که

1 - Digital currency

2 - Mining